

Sygn. akt: XVI GC 666/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Cezary Skwara

Protokolant: protokolant sądowy – stażysta Katarzyna Witek

po rozpoznaniu w dniu 09 stycznia 2014 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.**

przeciwko **(...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.**

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 27 096,38 zł (dwadzieścia siedem tysięcy dziewięćdziesiąt sześć złotych trzydzieści osiem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 13 listopada 2008 r. do dnia zapłaty.

II. W pozostałym zakresie powództwo oddala.

III. Zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 3 772 zł (trzy tysiące siedemset siedemdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 2 400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Cezary Skwara

Sygn. akt XVI GC 666/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 kwietnia 2012 roku powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i orzeczenie nim ,iż pozwany- (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. ma zapłacić kwotę 27 096,38 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dat i kwot wskazanych w pozwie. Ponadto, powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu żądania pozwu wskazano, iż stosunki między stronami regulowane były na mocy: umów handlowych, aneksów do tych umów, kodeksu etyki handlowej, porozumienia dot. zapłaty z 2005 roku ,porozumienia dotyczącego upustów na fakturze . Na podstawie w/w dokumentów powód zobowiązany był dokonywać na rzecz pozwanego opłat za różnego rodzaju usługi, które to płacone były przez stronę powodową w formie kompensaty. Powyższe płatności, jak podniosła strona powodowa, przybierały postać opłat za usługi marketingowe, reklamowe, logistyczne, bonusów, upustów. Postanowienia przewidujące pobieranie wyżej wyszczególnionych opłat zostały narzucone stronie powodowej przez (...) Sp. z o. o posiadającej silniejszą pozycję na rynku. Powód nie miał możliwości nawiązania,

a także kontynuowania współpracy gospodarczej z pozwanym w przypadku nie wyrażenia zgody na uiszczanie wymienionych powyżej opłat dodatkowych. Wszelkie płatności z powyższych tytułów były zdaniem powoda innymi niż marża handlowa opłatami z tytułu przyjęcia do sprzedaży towarów określonymi w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, a więc były płatnościami całkowicie nienależnymi. Powód podkreślił, iż pozwany eksponując i sprzedając wcześniej zakupione towary nie czynił tego celem wykonania dodatkowych usług promocyjno-reklamowych dla powoda, lecz jedynie po to, aby sprzedać własny towar i osiągnąć w ten sposób zysk, który wynika ze stosowanej marży handlowej. Zgodnie bowiem z twierdzeniami powoda w momencie przyjęcia produktów przez stronę pozwaną od strony powodowej stawały się one własnością ,(...)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 20 czerwca 2012 roku referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym w Warszawie w całości uwzględnił dochodzone pozwem roszczenie.

Pozwany złożył sprzeciw od w/w nakazu zapłaty, w którym wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu.

W pierwszej kolejności strona pozwana wskazała, iż wierzytelności powódki z tytułu faktur wskazanych w pozwie uległy przedawnieniu zgodnie z zawartym w k.c. terminem dwuletnim. W dalszej części uzasadnienia sprzeciwu pozwany podkreślił, iż wszelkie dodatkowe opłaty, które uiszczał powód były opłatami za faktycznie wykonywane przez pozwanego na rzecz powoda usługi. Ponadto były one świadczone przez stronę pozwaną z korzyścią dla strony powodowej. W szczególności pozwany świadczył na rzecz powoda usługi marketingowe polegające na dekorowaniu stoisk sprzedaży towarów materiałami reklamowymi uzyskanymi od powódki, przeznaczeniu dodatkowej powierzchni na sprzedaż towarów powódki czy też szczególnej ekspozycji jej towarów. Produkty powódki objęte były również programem lojalnościowym (...). Pozwany wydawał także gazetki promocyjne reklamujące towary dostarczone przez stronę powodową. Ponadto strona pozwana wykonywała usługę umożliwiającą powódce kierowanie faktur do scentralizowanego punktu księgowego zorganizowanego przez pozwaną i jej partnera handlowego ,co było dużym ułatwieniem dla powódki. Strona pozwana umożliwiła również stronie powodowej korzystanie z elektronicznej wymiany faktur oraz innych danych w systemie (...). Pozwany podniósł, iż nie utrudniał powodowi dostępu do rynku, a znaczny okres współpracy między stronami świadczy o tym, iż była ona korzystna dla strony powodowej. Ponadto zdaniem pozwanego powód w sposób nienależyty wykazał zasadność dochodzonego roszczenia, gdyż część faktur obejmująca płatności za wykonywane przez pozwanego usługi i dołączona do pozwu jest nieczytelna. Wskazał również, że zawarcie w umowie postanowień o świadczeniu dodatkowych usług przez pozwaną za wynagrodzeniem nie narusza swobody kontraktowania. Ponadto pozwany z ostrożności procesowej podkreślił, że nawet gdyby przyjąć założenie, że pobierał opłaty za przyjęcie towaru do sprzedaży, to i tak miałby do tego prawo, albowiem powyższe jest zagwarantowane przez prawo wspólnotowe, a działania wyłączone spod zakazu przez prawo wspólnotowe nie mogą być zakazywane przez prawo krajowe.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., i pozwanego (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. łączyła umowa handlowa o nr (...) zawarta w dniu 24 maja 2005 roku na okres od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2005 r. z możliwością jej przedłużenia w sposób dorozumiany do czasu podpisania nowej umowy- najdłużej do dnia 30 czerwca 2006 r. Przedmiotem rzeczony umowy było ustalenie warunków nabywania przez pozwanego oraz jego partnerów towarów od strony powodowej, ustalenie zasad ich rozprowadzania przez pozwanego w należącej do niego sieci sklepów oraz zakresu i sposobu współpracy przy prowadzonych działaniach reklamowych i marketingowych oraz określenie pozostałych zasad współpracy. Umowa precyzowała usługi, jakie pozwany miał świadczyć na rzecz powoda.

Integralną część przedmiotowej umowy stanowiły: załącznik nr 1a-Kodeks Etyki Handlowej z dnia 24 maja 2005 roku ; aneks C do umowy na rok 2005 z dnia 24 maja 2005 roku ;aneksy do umowy z 2002 roku: aneks nr(...) –Karta Etyki Zakupów, aneks nr (...)–Ogólne Warunki, aneks nr (...) –Ogólne Warunki (...), aneks nr (...) –Bezpieczeństwo i Kontrola Jakości Towarów, aneks nr (...) –Organizacja nadzoru BHP nad osobami wykonującymi pracę na terenie

Hipermarketu A., aneks nr (...) - Procedura reklamacyjna oraz aneks nr (...), aneks nr (...), aneks nr (...), aneks nr (...) jak również aneks (...) z dnia 3 marca 2003 roku, aneks (...) z dnia 15 września 2004 roku, załącznik nr 3- Warunki Płatności .

W umowie z dnia 24 maja 2005 roku w artykule 7 zostało zdefiniowane pojęcie „**usług marketingowych**” polegających na promocji towaru lub marki powoda przy pomocy materiałów reklamowych oraz przy użyciu innych technik handlowych. Strony umowy wprowadziły także pojęcia innych usług wykonywanych przez pozwanego, za które to strona powodowa obowiązana była dokonywać płatności. W szczególności usługi te to: „**usługa wzmożonej aktywności**” z artykułu nr 5 przedmiotowej umowy – związana ze zrealizowaniem określonego poziomu zakupów, z tytułu którego powód jako dostawca zobowiązany był do zapłaty wynagrodzenia, „**usługa dodatkowej ekspozycji**”, której pojęcie zostało umieszczone w artykule 6 umowy z dnia 24 maja 2005 roku, a polegająca na zorganizowaniu przez pozwanego lub jego partnerów dodatkowej ekspozycji dla towarów powoda z uwzględnieniem nowo otwartych sklepów, „**usługa scentralizowanej płatności**” z artykułu nr 8 – umożliwiająca kierowanie przez powoda faktur do scentralizowanego punktu księgowego zorganizowanego przez pozwanego i jego partnerów. Ponadto strony w umowie z dnia 24 maja 2005 roku przewidziały powinność dokonywania przez powoda płatności za udział w programie (...), opłaty za testowanie nowych produktów (artykuł 9) oraz opłatę składającą się na tzw. „budżet na urodziny sklepów” (artykuł 9) na rzecz (...) Sp. z o.o. i partnerów określone na podstawie obrotów netto, opłaty za usługę polegającą na centralnym prowadzeniu negocjacji w imieniu A. Sp. z o.o. oraz partnerów (artykuł 11), jak również wynagrodzenie za pośredniczenie przez A. Sp. z o.o. w oferowaniu towarów powoda partnerom strony pozwanej (artykuł 10).

Ponadto w załączniku nr 4 do aneksu nr (...) w artykule 1.3 i 1.7 strony ustaliły, że pozwana spółka otrzyma wynagrodzenie za świadczone usługi logistyczne oraz za umożliwienie korzystania przez powoda z elektronicznej wymiany danych w systemie (...). Dodatkowo w artykule 1 aneksu do umowy handlowej nr (...) zostało zawarte postanowienie na mocy którego powód obowiązany został do zapłaty premii pieniężnej na rzecz strony pozwanej.

W aneksie nr (...) do umowy handlowej o nr (...) w artykule 4.1 zawarto postanowienie dotyczące kwestii, „gwarantowanego minimum” (guaranteed minima) stanowiącego minimalną wartość bonusu rocznego przyznawaną A. Sp. z o.o. i partnerom w związku ze sprzedażą towarów powoda wymagalną niezależnie od jej ostatecznych wyników.

/okoliczności bezsporne, ponadto: umowa handlowa z 24 maja 2005 roku wraz z aneksami i porozumieniami (k.24-29, k.30, k.31, k.32, k.33-35, k.36-37, k.38, k.39, k.40-42, k.44-47, k.48-56, k.57, k.58); zeznania świadków: J. H. (k.228-231); I. W. (k.231-232).

Pozwany obciążał powoda fakturami, które opiewały na należności związane z dodatkowymi usługami świadczonymi przez stronę pozwaną. W szczególności pozwany wystawiał na rzecz powoda faktury, w których domagał się zapłaty za usługi marketingowe, usługi dodatkowej ekspozycji, usługi testowania nowych produktów, usługę scentralizowanej płatności, usługi wzmożonej aktywności, z tytułu udziału w programie lojalnościowym (...), z tytułu prowadzenia negocjacji, z tytułu guaranteed minima i innych usług wynikających z faktur VAT nr (...); nr (...), nr (...), nr (...), nr (...). Pozwany wystawił na rzecz powoda następujące faktury VAT: nr (...) z dnia 9 stycznia 2006 roku, nr (...) z dnia 27 stycznia 2006 roku, nr (...) z dnia 7 lutego 2006 roku, nr (...) z dnia 7 lutego 2007 roku, nr (...) z dnia 7 marca 2006 roku, nr (...) z dnia 7 marca 2006 roku, nr (...) z dnia 9 stycznia 2006 roku, nr (...) z dnia 5 kwietnia 2006 roku, nr (...) z dnia 27 kwietnia 2006 roku, nr (...) z dnia 8 maja 2006 roku, nr (...) z dnia 6 czerwca 2006 roku, nr (...) z dnia 4 lipca 2006 roku, nr (...) z dnia 4 lipca 2006 roku, nr (...) z dnia 4 lipca 2006 roku, nr

(...) z dnia 4 lipca 2006 roku, nr (...) z dnia 5 kwietnia 2006 roku, nr (...) z dnia 7 marca 2006 roku, nr (...) z dnia 4 lipca 2006 roku, nr (...) z dnia 14 listopada 2005 roku, nr (...) z dnia 14 listopada 2005 roku, nr (...) z dnia 14 listopada 2005 roku, nr (...) z dnia 14 listopada 2005 roku, nr (...) z dnia 14 listopada 2005 roku, nr (...) z dnia 14 listopada 2005 roku, nr (...) z dnia 28 listopada 2005 roku.

Rozliczenie należności, które wynikały z powyższych faktur nastąpiło w formie kompensaty.

/okoliczności bezsporne, ponadto: faktury(k.63,k.64,k.65,k.66,k.67,k.62,k.61,k.68/k.269,k.98-99,k.100,k.101,k.102,k.103,k.104,k.105,k.96/k.279,k.97,k.100,k.114/181,k.115/k.282,k.116,.117/k./284,k.118-119/k.285,k.121/k.286,k.122-123,zeznania świadka:I. W. (k.231-232), wyjaśnienia słuchanego w charakterze powoda J. B. (k.257-259)

W dniu 5 listopada 2008 roku firma (...) S.A. działająca z upoważnienia inkasowego powoda wystosowała w stosunku do pozwanego przedsądowe wezwanie do zapłaty kwoty 35 940,49 złotych tytułem wierzytelności stanowiących należności inne niż marża handlowa potrąconych na zasadach kompensaty. Płatność z powyższego tytułu miała zostać dokonana do dnia 12 listopada 2008 roku.

Z uwagi na fakt, że przedmiotowe wezwanie pozostało bez odpowiedzi, w dniu 25 listopada 2008 roku strona powodowa wystąpiła do Sądu Rejonowego dla(...)w W. o zawezwanie pozwanego do próby ugodowej .Do zawarcia rzeczonyj ugody nie doszło .

/okoliczności bezsporne, ponadto: przedsądowe wezwane do zapłaty(k.145),wniosek o zawezwanie do próby ugodowej(k.153), protokół z posiedzenia Sądu(k.147)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie w/w dokumentów, które należy uznać za wiarygodne ze względu na fakt ,iż są zgodne z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym i nie były kwestionowane przez strony postępowania . Ponadto Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dowodów z zeznań świadków, które należy ocenić jako spójne, logiczne i zgodne z zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Pozostałe dowody zgromadzone w aktach sprawy nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd oddalił wniosek dowodowy pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu ekonomii na okoliczność czy usługi świadczone przez pozwaną na rzecz powódki miały charakter ekwiwalentny wobec świadczenia powódki, w szczególności czy usługi były świadczone w interesie powódki i czy powódka odnosiła z tego tytułu korzyści.

W ocenie Sądu okoliczności wskazane w tezach dla biegłego zostały rozstrzygnięte na podstawie innych przedstawionych przez strony dowodów. Ponadto należy wskazać ,iż przedmiotem opinii biegłego nie mogą być okoliczności faktyczne, tj. m. in. osiągnięcie korzyści. Zgodnie bowiem z art. 278 k.p.c. celem przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego jest udzielenie sądowi wyjaśnień w kwestiach wymagających wiadomości specjalnych. Kwestia osiągnięcia przez powoda korzyści z tytułu usług świadczonych przez stronę pozwaną na rzecz powodowej jest elementem stanu faktycznego i nie mieści się w kategorii pojęcia „wiadomości specjalnych”. Na gruncie orzecznictwa wskazuje się ,iż rolą biegłego nie jest dokonywanie samodzielnych ustaleń faktycznych istotnych dla zastosowania określonej normy prawnej. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu o sygn. akt I ACa 601/13 LEX nr 1356646, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu o sygn. akt I ACa 288/13 LEX nr 1314847)

Ponadto Sąd oddalił wniosek powódki o przedstawienie dokumentów księgowych i handlowych, w szczególności faktur, ofert handlowych i cenników na okoliczność tego w jakich cenach powódka sprzedawała towary innym kontrahentom w okresie od 2005-2006 roku. Należy zaznaczyć ,iż ustalenie przedmiotowych okoliczności nie ma istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, ponadto przedmiotem rozważań Sądu są stosunki handlowe łączące powoda z pozwanym, a nie relacje handlowe pomiędzy stroną powodową i jej kontrahentami.

Sąd zważył co następuje:

Zdaniem Sądu przedmiotowe powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

W świetle art. 15 ust. 1 pkt 4 u. z. n. k. czynem nieuczciwej konkurencji jest utrudnianie innym przedsiębiorcom dostępu do rynku poprzez pobieranie innych niż marża handlowa opłat za przyjęcie towaru do sprzedaży. Celem tego przepisu jest wyeliminowanie sytuacji, w której zawarcie umowy sprzedaży zależy od dodatkowego świadczenia pieniężnego po stronie sprzedawcy. Regulacja ta ingeruje bowiem w stosunki zobowiązaniowe pomiędzy dostawcami

a przedsiębiorcami handlowymi, wyłączając swobodę stron w ustalaniu opłat, jakie mogą być pobierane od dostawców towarów w związku z przyjęciem towarów do sprzedaży. Powołany przepis prawa stanowi jednoznacznie, iż w związku z przyjęciem towaru do sprzedaży pobieranie wszelkich opłat jest wykluczone, za wyjątkiem ograniczonym do marży handlowej.

Zdaniem Sądu pobierane przez pozwanego opłaty za różnego rodzaju usługi – wymienione w treści pozwu – mają charakter niedozwolonych „opłat półkowych”, o jakich mowa w w/w przepisie.

Bezsporną w niniejszej sprawie była okoliczność, iż powód uiszczał na rzecz strony pozwanej opłaty za różnego rodzaju usługi tj. usługi marketingowe, usługi dodatkowej ekspozycji, usługi testowania nowych produktów, usługę scentralizowanej płatności, usługi wzmożonej aktywności, z tytułu udziału w programie lojalnościowym (...) ,z tytułu testowania produktów, z tytułu guaranteed minima i innych wynikających z faktur VAT nr (...);nr (...),nr (...), nr (...), nr (...). Pozwany kwestionował natomiast, między innymi, iż zawarte w umowach postanowienia dotyczące pobierania przez stronę pozwaną wynagrodzenia za świadczenie dodatkowych usług są sprzeczne ze swobodą kontraktowania i charakterem umów nienazwanych.

Należy wskazać, iż pobieranie przez przedsiębiorcę dodatkowych opłat oprócz marży handlowej jest uznawane za niedozwoloną praktykę i zasadniczo uznaje się, iż postanowienia umowne przewidujące tego typu opłaty nie powinny znajdować się w treściach umów, których jedna ze stron jest przedsiębiorcą korzystającym z dużego potencjału ekonomicznego, mającym ponadto istotną przewagę kontraktową. Sam fakt umieszczenia tego typu zapisów w umowie nie powoduje, iż stają się one działaniami dozwolonymi i usankcjonowanymi. Zgodnie bowiem z wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 16 czerwca 2008 r. „przedsiębiorcy, który prowadzi działalność w formie wielkich sieci handlowych, nie przysługuje od producenta jakkolwiek opłata za wyjątkiem marży handlowej, nawet w przypadku określenia jej w umowie” (wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie o sygn. akt: IX GC 155/08, LEX nr 522335)

W dalszej kolejności pozwany podniósł, iż nie utrudniał powodowi dostępu do rynku. Na powyższe wskazuje fakt, iż obie strony postępowania współpracowały ze sobą na gruncie handlowym przez długotrwały okres czasu. Ponadto powódka w okresie trwania rzeczonyj współpracy nie kwestionowała pobierania przez pozwaną opłat za dodatkowe usługi wskazane w łączącej strony umowie.

W związku z powyższym zarzutem, podkreślenia wymaga, iż domniemanie utrudniania dostępu do rynku wynika z samej konstrukcji art. 15 ust 1pkt 4 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Ustęp pierwszy przedmiotowego artykułu brzmi:„, czynem nieuczciwej konkurencji jest utrudnianie innym przedsiębiorcom dostępu do rynku, w szczególności przez...” Z takiego sformułowania wynika, że wolą ustawodawcy było stworzenie domniemania, iż wszystkie czyny określone w dalszych punktach ustępu pierwszego utrudniają dostęp do rynku. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2011 roku o sygn. akt: I CSK 700/10)

W toku postępowania strona pozwana twierdziła, iż przedmiotowe opłaty nie mają charakteru opłat niedozwolonych, gdyż zostały one uiszczone za usługi faktycznie wykonywane przez pozwanego i jest to zgodne z prawem oraz dobrymi obyczajami. Z powyższą konstatacją nie sposób się zgodzić. Zauważyć bowiem należy, iż w świetle zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego nie sposób jest stwierdzić, iż strona pozwana rzeczywiście świadczyła dodatkowe usługi na rzecz powoda, za które przysługiwałoby jej wynagrodzenie.

W granicach swobody kontraktowej, ukonstytuowanej w art. 353¹ k.c., nie jest wykluczone kreowanie stosunków, w których zasadnicze prawa i obowiązki właściwe umowie dostawy czy sprzedaży zostaną uzupełnione o elementy dodatkowe. Jeśli w konsekwencji przyjęcia takich rozwiązań dostawca zostanie obciążony opłatami, które znajdą swój ekwiwalent w świadczeniach sklepu wielkopowierzchniowego, to odwoływanie się wprost do zakazu z art. 15 ust. 1 pkt 4 u.z.n.k. nie jest możliwe. Artykuł 15 ust. 1 pkt 4 u.z.n.k. wyklucza pobieranie tylko takich świadczeń, które nie znajdują rzeczywistego uzasadnienia w świadczeniach kupującego (dostawcy), innych niż te, których obowiązek spełnienia wynika z zawartej umowy sprzedaży bądź dostawy. Tym niemniej, jeśli pobieranie od dostawcy towarów

zastrzeżonych opłat nie znajduje rzeczywistego uzasadnienia w świadczeniach czy usługach na rzecz tego dostawcy, istnieje możliwość zakwalifikowania pobieranych opłat jako tzw. opłat półkowych.

W zakresie twierdzeń pozwanego dotyczących świadczenia usług marketingowych tj. dekorowania stoisk sprzedaży materiałami reklamowymi uzyskanymi od powódki, dodatkowej ekspozycji czy przeznaczeniu dodatkowej powierzchni na sprzedaż towarów strony powodowej należy wskazać, iż w przedmiotowym zakresie nie zostały przedstawione żadne dowody wskazujące jakoby tego typu usługi były rzeczywiście świadczone. Podobna konstatacja nasuwa się w przypadku twierdzeń pozwanego, iż wykonywał usługę o nazwie, „wzmoczonej aktywności”. W aktach sprawy znajdują się jedynie zeznania J. B. wskazującego, iż żadne działania polegające na podnoszeniu wśród klientów świadomości tej marki czy podkreśleniu walorów jakościowych towarów dostarczonych przez powoda w ramach powyższej usługi nie były dokonywane. Pozwany podniósł również, iż promował towary strony powodowej poprzez umieszczanie ich fotografii w gazetkach reklamowych. Na dowód przedstawił jedną z tego typu gazetek. Ponadto na tą okoliczność wskazywały zeznania świadków-J. H.(k.228-232), I. W. (k.231-232) oraz wyjaśnienia J. B.(k.257-259). Bez wątplenia należy jednak stwierdzić, że umieszczanie towarów w gazetkach reklamowych służy korzystnemu zbyciu przez pozwanego towarów uzyskanych od powoda finalnemu odbiorcy. W ocenie Sądu, w celu uwolnienia się od odpowiedzialności na podstawie u.z.n.k. pozwany winien był udowodnić, że pobrane opłaty za usługi reklamowe stanowiły ekwiwalent rzeczywiście wykonanych na rzecz powoda świadczeń, niezwiązanych jedynie z realizacją własnego interesu przez (...)Sp z o.o.. Zdaniem Sądu pozwany nie wykazał przedmiotowej okoliczności. Podnieść także należy, że opłaty za usługi o charakterze marketingowym zostały określone jako procent od obrotu, co oznacza uniezależnienie wysokości opłat od wartości realnie świadczonych usług, a więc pozbawia je też przymiotu wzajemności.

W tej sytuacji brak jest podstaw do ustalenia, że w zamian za poniesione opłaty powód otrzymywał od pozwanego ekwiwalentne świadczenie, inne niż sprzedaż towaru. Standardowa sprzedaż towaru finalnemu odbiorcy nie stanowi świadczenia na rzecz dostawcy, dotyczy towaru stanowiącego własność odbiorcy i związana jest wyłącznie z realizacją własnego interesu odbiorcy. Jak podkreślono w wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 16 czerwca 2008 r. (sygn. akt: IX GC 155/08, LEX nr 522335), „opłaty z tytułu promocji (marketingu) towarów pobierane przez właściciela sieci hipermarketów nie są w żaden sposób związane z promowaniem marki dostawcy czy jego towarów, ani też z czynnościami mającymi na celu informowanie innych podmiotów o walorach jakościowych produktów dostawcy, czy też o innych argumentach, których celem byłoby wyrobienie u potencjalnych nabywców przekonania, iż warto nabywać przede wszystkim produkty właśnie pod marką dostawcy, jeżeli usługi te są wykonywane przez właściciela sieci hipermarketów jedynie po to, by sprzedać własny już w tym momencie towar i osiągnąć w ten sposób zysk wynikający ze stosowanej marży handlowej.”

„Opłatę półkową” stanowi również płatność za usługę scentralizowanej płatności umożliwiająca powódce kierowanie faktur do zcentralizowanego punktu księgowego zorganizowanego przez pozwaną i jej partnera handlowego (...) Sp. z o.o. Dostarczanie faktur do jednego, centralnego punktu księgowego służyło przede wszystkim pozwanej, która w jednym miejscu mogła kompleksowo prowadzić wszelkie rozliczenia z powodem. Nie sposób jest zatem mówić, w omawianym zakresie, o ekwiwalentności świadczeń powoda i pozwanego. Niniejsza okoliczność powoduje, iż opłata za powyższą usługę uzyskuje przymiot niedozwolonej.

Jeżeli chodzi o pozostałe opłaty, pobrane przez pozwanego, a wskazane w fakturach załączonych do pozwu tj. z tytułu prowadzenia negocjacji, testowania produktów, guaranteed minima i tzw. „innych usług” (...) Sp. z o.o. nie przedstawiła żadnych dowodów na okoliczność ich wykonywania.

W związku powyższym, wszystkie sporne opłaty należy zakwalifikować jako inne niż marża handlowa opłaty za przyjęcie towaru do sprzedaży (art. 15 ust. 1 pkt 4 u.z.n.k.). Obciążanie przez pozwanego opłatami z tytułu wymienionych w treści uzasadnienia pozwu usług należy sklasyfikować jako czyn nieuczciwej konkurencji. Zgodnie zaś z art. 18 ust. 1 pkt 5 u.z.n.k. w razie dokonania czynu nieuczciwej konkurencji, przedsiębiorca, którego interes został zagrożony lub naruszony, może żądać wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści na zasadach ogólnych. Odesłanie w tym przypadku do zasad ogólnych oznacza konieczność stosowania przepisów kodeksu cywilnego o bezpodstawnym

wzbogaceniu tj. art. 405 i n. k.c. Mając niniejsze na uwadze uznać należy, iż zasadnym jest zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 27 096,38 złotych tytułem zwrotu bezpodstawnie uzyskanych korzyści.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również zarzut pozwanego w zakresie niezgodności art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (u.z.n.k.) z prawem wspólnotowym. Powołane Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2790/1999 z dnia 22.12.1999 roku w sprawie stosowania art. 81. ust 3 Traktatu do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych jest aktem już nieobowiązującym, stąd nie można na jego podstawie formułować prawnie istotnych wniosków. Z kolei analiza kwestii pobierania opłat za przyjęcie towaru do sprzedaży w świetle obowiązującego Rozporządzenia Komisji (UE) Nr (...) z dnia 20.04.2012 roku w sprawie stosowania art. 101 ust 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ((...)) do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych oraz Wytycznych Komisji Europejskiej w sprawie ograniczeń wertykalnych (które nie mają powszechnej mocy wiążącej) pozwala przyjąć, iż pobieranie opłat półkowych w sytuacji braku wykonywania przez sieć handlową jakichkolwiek świadczeń odpowiadających tym opłatom jest sprzeczne z zasadami uczciwej konkurencji, w tym może stanowić zakazane porozumienie wertykalne w rozumieniu art. 101 TFUE. W tym stanie rzeczy nie można uznać, że przepis art. 15 ust 1 pkt 4 u.z.n.k. jest sprzeczny z prawem UE.

Nadmienić należy również, że niesłuszny jest zarzut pozwanego o przedawnieniu roszczeń z faktur wskazanych w pozwie. Stosownie bowiem do art. 20 u.z.n.k. - roszczenia z tytułu czynów nieuczciwej konkurencji ulegają przedawnieniu z upływem lat trzech ,a nie na gruncie art. 554 k. c z upływem lat dwóch. Zważyć należy, iż powód złożył wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, do której to ugody - jak wynika z protokołu z dnia 17 kwietnia 2009 roku - nie doszło. Wskutek zawezwania do próby ugodowej bieg przedawnienia roszczeń uległ przerwaniu i rozpoczął bieg na nowo (art. 124 k.c.), a powód wniósł pozew przed upływem 3 – letniego terminu przedawnienia (w dniu 16 kwietnia 2012 roku).

Odnosząc się do zgłoszonego przez stronę powodową roszczenia w zakresie zapłaty ustawowych odsetek od dat wskazanych w pozwie stwierdzić należy, iż nie zasługuje ono na uwzględnienie, albowiem powód może domagać się zasądzenia rzeczonych odsetek od dnia ich wymagalności. Zauważyć należy, iż w niniejszej sprawie dniem wymagalności przedmiotowych odsetek był dzień 13 listopada 2008 roku. Powyższy termin został zakreślony przez powoda w przedsądowym wezwaniu do zapłaty z dnia 5 listopada 2008 roku. Jak słusznie bowiem zauważył Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 marca 2001 r. (wyrok Sądu Najwyższego o sygn. akt V CKN 769/00, OSNC 2001/11/166), świadczenie z bezpodstawnego wzbogacenia (nienależnego świadczenia) ma charakter bezterminowy, więc do określenia terminu jego spełnienia stosuje się przepis art. 455 k.c., zgodnie z którym jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do jego wykonania. W przedmiotowej sprawie powód wezwał pozwanego do zapłaty do dnia 12 listopada 2008 roku, tak więc odsetki winne zostać naliczane od dnia następującego po tym dniu w przypadku niespełnienia świadczenia przez pozwanego tj. od 13 listopada 2008 roku.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z zasadą wynikającą z art. 98 § 1 k.p.c. w myśl której strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Mając na uwadze, iż stroną przegrywającą sprawę jest pozwany, zasadnym jest zasądzenie od niego na rzecz powoda kosztów postępowania w kwocie 3 772 zł, na które to koszty składają się: koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2 400 zł (zgodnie z § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radcy prawnego oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu) opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, 1 355 zł tytułem opłaty od pozwu w postępowaniu upominawczym .